

На основу члана 22. став 1. тачка 3) и 20), чланова 52. и 60. Закона о електронским медијима („Службени гласник РС“ бр. 83/14 и 6/16 – др. закон),

Савет Регулаторног тела за електронске медије, на седници одржаној дана 24.05.2019. године, доноси

ПРЕПОРУКУ **о већој доступности програмских садржаја особама са инвалидитетом**

Члан 1.

Овом препоруком се тежи унапређењу чињења доступним програма и садржаја пружаоца медијских услуга, односно пружања аудио-визуелних медијских услуга особама оштећеног слуха (у даљем тексту: глуви), односно вида (у даљем тексту: слепи), као и особама са интелектуалном ометеношћу и успостављању јединствене праксе ради унапређења начина пружања тих услуга, како би се обезбедило побољшање остваривања њихових права у јавном информисању, као и њихово веће присуство у медијима и повећање свести о потребама особа са инвалидитетом и уважавање различитости и повећање толеранције у друштву.

Значење израза

Члан 2.

Отворени или скривени титлови су натписи на екрану којима се у текстуалном облику изражава емитовани говор или други звук програмског садржаја и који су у највећој мери синхронизовани са емитованим звуком.

Српски знаковни језик је природни облик комуникације глувих који има своја језичка својства (граматичке функције, фонологију, морфологију, синтаксу), а посредством кога тумач за знаковни језик интерпретира говорни језик или други звук програмског садржаја за гледаоце са оштећеним слухом (у даљем тексту: знаковни језик).

Отворени или скривени звучни опис садржаја (аудио-дескрипција) је наративни опис програмског садржаја уз који се чини доступним, и то његових важних делова (место догађања, окружење, боје, изрази лица и покрети ликова и др.) које слепи не би могли опазити или разумети посредством редовних звукова садржаја.

Језик прилагођен особама са интелектуалном ометеношћу је облик комуникације којим се путем коришћења знакова и симбола утврђених неким од признатих стандарда (попут МАКАТОН, PECS и других), олакшава комуникација деци и одраслима са интелектуалном ометеношћу.

Начин коришћења тилова, знаковног језика регулисан је Препоруком о начину коришћена титлова и знаковног језика.

Изрази који се у овој препоруци користе у вези са врстама програмских садржаја имају значење које је ближе одређено Правилником о минималним условима за пружање медијске услуге и критеријумима за одлучивање у поступку издавања дозволе за пружање медијске услуге на основу спроведеног јавног конкурса („Службени гласник РС“ бр. 46/16).

Доступност програмских садржаја глумима у јавним медијским сервисима

Члан 4.

Установама јавних медијских сервиса препоручује се да у оквиру својих телевизијских програма објављују програмске садржаје доступне глумима путем (отворених или скривених) титлова или знаковног језика, и то:

(1) дневно најмање 15% таквих садржаја, укључујући у то време једну емисију вести и информативну емисију емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата, и

(2) недељно најмање две емисије домаћег филмског, серијског или драмског програма (у даљем тексту: играни програм), једну емисију научно-образовног или културно-уметничког програма и једну емисију дечијег програма или програма за малолетнике.

Доступност програмских садржаја глумима на националном нивоу

Члан 5.

Пружаоцу медијске услуге који је ималац дозволе за пружање медијске услуге на подручју целе Републике Србије (национални ниво), препоручује се да, у складу са својом програмском концепцијом и финансијским могућностима, у оквиру свог телевизијског програма објављује програмске садржаје доступне глумима путем (отворених или скривених) титлова или знаковног језика, и то:

(1) дневно најмање 10% таквих садржаја, укључујући у тај удео једну емисију вести емитовану у времену од 18:00 до 23:00 сата, и

(2) недељно најмање једну емисију актуелног информативног програма и једну емисију играног програма.

Одредбе става 1. овог члана препоручују се и пружаоцима медијске услуге који су стекли право да услугу пружају путем друге електронске комуникационе мреже (кабловски, односно сателитски дистрибутивни систем или ИПТВ), чији број корисника услуге дистрибуције медијских садржаја прелази 1.000.000, као и на пружаоце медијских услуга који су имаоци дозволе за пружање медијске услуге на регионалном или локалном подручју, а повезани су у националну мрежу.

Доступност програмских садржаја глумима на регионалном и локалном нивоу

Члан 6.

Пружаоцу медијске услуге који је ималац дозволе за пружање медијске услуге на регионалном или локалном подручју препоручује се да у оквиру свог телевизијског програма објављује програмске садржаје доступне глумима путем (отворених или скривених) титлова или знаковног језика, и то:

1) дневно најмање 5% таквих садржаја, укључујући у тај удео једну емисију вести и недељно најмање једну емисију актуелног информативног програма;

Доступност предизборног програма глумима

Члан 8.

Препоручује се пружаоцима медијских услуга који су имаоци дозволе за пружање медијске услуге на подручју Републике да свој целокупан предизборни програм учине доступним глумима путем (отворених или скривених) титлова или знаковног језика.

Доступност глумима саопштења хитне природе

Члан 9.

Пружаоцима медијске услуге се препоручује да сва саопштења органа јавне власти хитне природе која се односе на угроженост живота, здравља, безбедности или имовине приликом преношења учини доступним глумима путем отворених титлова или знаковног језика.

Доступност програмских садржаја слепима

Члан 10.

Установама јавних медијских сервиса и пружаоцима медијских услуга који су имаоци дозволе за пружање медијске услуге на подручју целе Републике препоручује се да у оквиру својих телевизијских програма објављују програмске садржаје доступне слепима путем отвореног или скривеног звучног описа, односно прилагођеном аудио дескрипцијом, и то:

1) недељно најмање једну емисију домаћег или страног играног филма и једна епизода домаћег или страног играног програма и једну емисију научно-образовног програма;

2) препоручује се да спортски догађаји где учествује национална репрезентација или појединци који наступају под заставом Србије, а пренос догађаја постоји у редовном телевизијском програму, буду прилагођени аудио дескрипцијом на посебном аудио каналу

или на радијском јавном сервису на средњим таласима (односи се на јавне сервисе и специјализоване спортске канале);

Доступност програмских садржаја особама са интелектуалном ометеношћу

Члан 11.

Установама јавних медијских сервиса и пружаоцима медијских услуга који су имаоци дозволе за пружање медијске услуге на подручју целе Републике препоручује се да у оквиру својих телевизијских програма објављују програмске садржаје доступне деци и одраслим особама са интелектуалном ометеношћу, уз евентуално коришћење језика прилагођеног интелектуално ометеним особама и једноставним говором, и то:

- 1) недељно најмање једна емисија научно-образовног програма и једна емисија дечијег програма или програма за малолетнике.

Учествовање особа са инвалидитетом у програмским садржајима пружаоца медијских услуга

Члан 12.

Препоручује се свим пружаоцима медијских услуга да у оквиру својих телевизијских и радијских програма на различите теме (информисање, забава, политика, култура, наука, образовање итд.) ангажују као учеснике или водитеље децу и/или одрасле особе са инвалидитетом, и то:

- 1) најмање једна емисија недељно намењена свим деловима друштва.

Емисије из става 1. овог члана неће за тему имати инвалидитет, нити се бавити инвалидитетом особа које у њима учествују.

Члан 13.

Ова препорука се објављује на сајту Регулаторног тела за електронске медије.

Број: 05-810/19-2
У Београду, 24.05.2019. године

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИК САВЕТА
Горан Петровић